# EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

24. juuni 2004 *

Kohtuasjas C-278/02,

mille esemeks on Euroopa Kohtule EÜ artikli 234 alusel Berufungssenat I der Region Linz bei der Finanzlandesdirektion für Oberösterreich (Austria) esitatud eelotsusetaotlus nimetatud kohtus pooleliolevas asjas, mille algatas

**Herbert Handlbauer GmbH,**

nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, lk 1) artikli 3 lõike 1 tõlgendamiseks,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja esimees C. W. A. Timmermans, kohtunikud J.-P. Puissochet, J. N. Cunha Rodrigues, R. Schintgen (ettekandja) ja N. Colneric,

kohtujurist: A. Tizzano,
kohtusekretär: vanemametnik M. Múgica Arzamendi,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

— Herbert Handlbauer GmbH, esindaja: *Rechtsanwalt* L. Harings,

— Austria valitsus, esindaja: H. Dossi,

— Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: G. Braun ja M. Niejahr,

arvestades kohtuistungi ettekannet,

olles 4. novembri 2003. aasta kohtuistungil ära kuulanud Herbert Handlbauer GmbH, keda esindas L. Harings, Austria valitsuse, keda esindasid H. Bauer ja

H. Schauer, Ühendkuningriigi valitsuse, keda esindas K. Manji, keda abistas *barrister* T. Eicke, ja komisjoni, keda esindas M. Niejahr, suulised märkused,

olles 15. jaanuari 2004. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

**otsuse**

1 Berufungssenat I der Region Linz bei der Finanzlandesdirektion für Oberösterreich esitas 11. juuli 2002. aasta määrusega, mis saabus Euroopa Kohtusse 29. juulil 2002, EÜ artikli 234 alusel kaks eelotsuse küsimust nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, lk 1) artikli 3 lõike 1 tõlgendamiseks.

2 Need küsimused tõstatati vaidluses Herbert Handlbauer GmbH (edaspidi „Handlbauer") ja Zollamt Salzburg/Erstattungen'i (Salzburgi tolliamet/enammaksete tagastamine; edaspidi „Zollamt") vahel, mis käsitleb 1996. aastal antud veiseliha partii eksporditoetuse ettemakse tagasimaksmise kohustust.

## Õiguslik raamistik

### *Ühenduse õigusnormid*

Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse

3 Määruse nr 2988/95 artikkel 1 sätestab:

„1. Euroopa ühenduste finantshuvide kaitsmiseks võetakse käesolevaga vastu üldised eeskirjad ühenduse õiguse suhtes toimunud eeskirjade eiramise ühtse kontrolli ning haldusmeetmete ja -karistuste kohta.

2. „Eeskirjade eiramine" tähendab ühenduse õiguse mis tahes sätte rikkumist ettevõtja tegevuse või tegevusetuse kaudu, mis kahjustab või kahjustaks ühenduste üldeelarvet või nende juhitavaid eelarveid kas otse ühenduste nimel kogutud omavahenditest laekunud tulu vähenemise või kaotamise või põhjendamatu kuluartikli tõttu."

4 Sama määruse artikli 3 kohaselt:

„1. Aegumistähtaeg menetluste algatamiseks on neli aastat, alates artikli 1 lõikes 1 osutatud eeskirjade eiramise toimepanekust. Valdkondade eeskirjades võib sätestada lühema ajavahemiku, mis aga ei või olla vähem kui kolm aastat.

Jätkuvate või korduvate eeskirjade eiramiste korral hakatakse aegumistähtaega arvestama päevast, mil eiramine lõpeb. Mitmeaastaste programmide korral ei aegu asi mingil juhul enne programmi täielikku lõpetamist.

Menetluste aegumistähtaeg katkeb, kui pädev asutus teatab kõnealusele isikule eiramisega seotud juurdluse või kohtumenetluse algatamisest. Aegumistähtaega hakatakse arvestama pärast iga katkestust uuesti.

Asi aegub lõplikult päeval, mil kahekordse aegumistähtajaga võrdne ajavahemik saab läbi, ilma et pädev asutus oleks määranud karistust, välja arvatud juhul, kui haldusmenetlus on peatatud vastavalt artikli 6 lõikele 1.

2. Halduskaristuse otsuse täitmiseks on aega kolm aastat. See ajavahemik algab lõpliku otsuse langetamise kuupäevast.

Katkemist ja peatamist reguleeritakse vastavate siseriikliku õiguse sätetega.

3. Liikmesriikidele jääb võimalus kohaldada käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 sätestatust pikemat ajavahemikku."

Määruse nr 2988/95 artikkel 4 käsitleb põhjendamatult saadud soodustuste äravõtmist järgmistel tingimustel:

„1. Tavaliselt järgneb mis tahes eiramisele põhjendamatult saadud soodustuse äravõtmine:

— kohustusena maksta või tagasi maksta maksmisele kuuluvad või põhjendamatult saadud summad,

— saadud soodustuse taotlemisel selle toetuseks või ettemakse saamise ajal antud tagatise täieliku või osalise kaotamisena.

2. Lõikes 1 osutatud meetmete kohaldamine piirdub saadud soodustuse äravõtmisega, ja kui nii on sätestatud, siis ka intressidega, mis võidakse kindlaks määrata ühtsel alusel.

3. Kui tehakse kindlaks, et taotletakse soodustusi, mis ei vasta kohaldatava ühenduse õiguse eesmärkidele, luues kunstlikult selle soodustuse saamiseks nõutavad tingimused, siis vastavalt juhtudele soodustust kas ei anta või võetakse see ära.

4. Käesolevas artiklis sätestatud meetmeid ei käsitleta karistusena."

6 Sama määruse artikkel 5 nimetab tahtlike või hooletusest tulenevate eiramiste tulemuseks olla võivad halduskaristused, näiteks haldustrahv või soodustuse osaline või täielik äravõtmine.

7 Määruse nr 2988/95 artikkel 8 sätestab liikmesriikidele kohustuse võtta vajalikke kontrollimeetmeid, et tagada ühenduse finantshuvidega seotud tehingute korrektsus ja seaduslikkus, kusjuures kohapealse kontrolli ja inspekteerimise laad ja sagedus ning teostamise kord määratakse vajadusel kindlaks valdkondade eeskirjadega, et tagada asjakohaste eeskirjade ühtne ja tõhus kohaldamine.

Põllumajandustoodete eksporditoetuste režiim

8 Komisjoni 27. novembri 1987. aasta määruse (EMÜ) nr 3665/87, milles sätestatakse põllumajandustoodete eksporditoetuste süsteemi kohaldamise üksikasjalikud ühiseeskirjad (EÜT L 351, lk 1), muudetud komisjoni 2. detsembri 1994. aasta määrusega (EÜ) nr 2945/94 (EÜT 1994, L 310, lk 57), artikli 11 lõige 1 sätestab:

„Kui on tuvastatud, et eksportija taotles eksporditoetuse saamiseks kohaldatavast suuremat toetust, on kõnealuse ekspordi toetus tegelikult eksporditud toote suhtes kohaldatav toetus, mida vähendatakse järgmise summa võrra:

a) pool taotletud toetuse ja tegeliku ekspordi suhtes kohaldatava toetuse vahest;

b) [...]." [Mitteametlik tõlge.]

9 Sama artikli lõike 3 kohaselt:

„Ilma et see piiraks lõike 1 neljandas lõigus viidatud negatiivse summa tasumise kohustust, on toetuse saaja toetuse põhjendamatu maksmise korral kohustatud tagasi maksma põhjendamatult saadud summad, sealhulgas vastavalt lõike 1 esimesele lõigule kohaldatavad sanktsioonid ning maksmise ja tagasimaksmise vahelise ajavahemiku alusel arvutatud intressid. [...]" [Mitteametlik tõlge.]

10 Lisaks näeb nõukogu 21. detsembri 1989. aasta määrus (EMÜ) nr 4045/89 Euroopa Põllumajanduse Arengu- ja Tagatisfondi tagatisrahastu rahastamissüsteemi kuuluvate toimingute kontrollimise kohta liikmesriikide poolt ning direktiivi 77/435/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (EÜT L 388, lk 18) artikkel 2 ette liikmesriikide kohustuse igal aastal kontrollida teatavat hulka ettevõtjaid, kes teostavad nimetatud rahastamissüsteemist tulenevaid tehinguid. See hulk määratakse kindlaks ettevõtjate majanduslikku tähtsust ja muid riskitegureid arvesse võttes.

Ühenduse tolliseadustik

11 Nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (EÜT L 302, lk 1; edaspidi „tolliseadustik"), artikli 221 lõige 1 sätestab:

„Niipea kui arvestuskanne on tehtud, teatatakse võlgnikule tollimaksu summa vastava korra kohaselt."

12 Sama artikli lõike 3 kohaselt:

„Võlgnikule ei teatata tollimaksu summat pärast seda, kui tollivõla tekkimise kuupäevast on möödunud kolm aastat. Kui tollil ei ole võimalik määrata tollivõla tekkimisel tasumisele kuuluvate tollimaksude täpset summat sellise toimingu tagajärjel, mille alusel võib algatada kriminaalmenetluse, võib tollivõlast teatada ka pärast kolmeaastase tähtaja möödumist, kui kehtivad seadused seda lubavad."

*Siseriiklikud õigusnormid*

13 Ausfuhrerstattungsgesetz'i (eksporditoetuste seadus, BGBl. 1994/660, edaspidi „AEG") § 5 näeb ette põhjendamatult antud toetuse äravõtmise. Kuigi see ei määra otseselt kindlaks tagasimaksmise aegumistähtaega, viitab § 1 lõige 5 selles suhtes tollivaldkonnas kohaldatavatele sätetele.

14 Selles küsimuses sätestab Zollrechts-Durchführungsgesetz'i (tolliõiguse rakendusseadus, BGBl. I, 1998/13, edaspidi „ZollR-DG") sündmuste ajal kehtinud redaktsiooni § 74 lõige 2:

„Impordi- ja ekspordimaksude aegumistähtaeg on kolm aastat võla tekkimise hetkest alates. Ebaseaduslikult maksmata jäetud impordi- ja ekspordimaksude aegumistähtaeg on kümme aastat, tingimusel et maksuõigusrikkumise tõttu, mida saab menetleda üksnes kohtus, ei ole tolliametil üldse või piisavalt täpselt võimalik

võlga kindlaks teha kolme aasta jooksul, arvestades võla tekkimise hetkest. Muude samalaadsete soodustuste osas on aegumistähtaeg kindlaks määratud vastavalt tollivaldkonna ühistele sätetele."

## Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

15 3. septembril 1996 eksportis Handlbauer Ungarisse 958 tükist koosneva külmutatud veiseliha partii kogukaaluga 19 912,36 kg. Selle tehingu eest sai ta 24. septembril 1996 toetuse ettemakse summas 202 769 Austria šillingit. Ettemakse tagatis vabastati 12. detsembril 1996.

16 20. detsembril 1999 teavitati Handlbauerit asjaolust, et Hauptzollamt (peatolliamet) Linz'i (Austria) välis- ja ettevõtete kontrolli teenistus kavatses kontrollida 1996. aasta eksporti veise- ja sealihaturu korralduse valdkonnas. Eelotsusetaotlusest nähtub, et Handlbauer valiti määruse nr 4045/89 alusel kontrollitavate ettevõtjate hulka seetõttu, et 1995. aasta ekspordi käigus oli juba ilmnenud mitmeid eeskirjade eiramisi.

17 2000. aastal läbi viidud kontrollide käigus leiti, et 1996. aastal eksporditud liha ühenduse päritolu ei olnud mitmel juhul tõendatud.

18 Selle tulemusel nõudis Zollamt 20. jaanuari 2001. aasta otsusega AEG § 5 ja määruse nr 3665/87 artikli 11 lõike 3 alusel Handlbauerilt toetuse ettemakse tagasimaksmist ja määras talle sama määruse artikli 11 lõike 1 punkti a alusel karistuse 101 384 šillingi ulatuses.

19 Pärast nimetatud otsuse suhtes esitatud halduskaebuse rahuldamatajätmist esitas Handlbauer kaebuse eelotsusetaotluse esitanud kohtule, viidates nii tolliseadustiku artikli 221 lõikes 3 kui ZollR-DG § 74 lõikes 2 sätestatud kolmeaastase aegumistähtaja möödumisele. Seda olukorda ei muudetud määrusega nr 2988/95, mis kujutas endast üksnes liikmesriikide jaoks antud üldnormistikku, mis ei saa avaldada ettevõtjatele vahetut ebasoodsat mõju ega olla sanktsioonide õiguslikuks aluseks.

20 Handlbaueri arvamuse kohaselt algas aegumistähtaeg eksporditoetuse andmise kuupäeval 24. septembril 1996 või tagatise vabastamise kuupäeval 12. detsembril 1996. Sellegipoolest tehti nimetatud tagasimakse ja vastava sanktsiooni määramise otsus 20. jaanuaril 2001.

21 Vastuseks viitab Zollamt määruse nr 2988/95 artikli 3 lõikele 1, mis on vahetult kohaldatav ja näeb ette nelja-aastase aegumistähtaja, mille võivad katkestada samasugused kontrollid nagu need, mis viidi läbi Handlbaueris.

22 Neil asjaoludel otsustas Berufungssenat I der Region Linz bei der Finanzlandesdirektion für Oberösterreich menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1) Kas eeskirjade eiramiste korral on määrus [...] nr 2988/95 [...] liikmesriikides vahetult kohaldatav, eriti ühise turukorralduse (eksporditoetused) valdkonnas?

Kas ülalviidatud määruse artikli 3 lõige 1, mis kehtestab eeskirjade eiramiste suhtes menetluse alustamiseks nelja-aastase aegumistähtaja, on liikmesriikide tolliametnike poolt vahetult kohaldatav?

2) Kas ettevõttes läbiviidavast tollikontrollist ettevõtte juhtkonnale teatamine kujutab endast eeskirjade eiramise juurdluse või kohtumenetluse toimingut, mis katkestab ülalviidatud määruse artikli 3 lõikes 1 sätestatud nelja-aastase aegumistähtaja, kui kontroll toimub vastavalt määrusele (EMÜ) nr 4045/89 üldteada ohu või ühise põllumajanduspoliitika teostamise käigus tehtud ühenduse finantshuve ohustavate toimingute sageduse tõttu?"

23 Menetluse käigus teavitati Euroopa Kohut asjaolust, et Abgaben-Rechtsmittel-Reformgesetz'i (maksuasjade kaebemenetluse reformi seadus, BGBl. I 2002/97) jõustumise tagajärjel on Unabhängiger Finanzsenat, Außenstelle Klagenfurt (Austria) põhikohtuasjas pädev kohus.

**Esimene küsimus**

24 Esimese, kahes osas esitatud küsimusega, mida tuleb uurida koos, küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt, kas määruse nr 2988/95 artikli 3 lõige 1 on liikmesriikides vahetult kohaldatav, sealhulgas põllumajandustoodete ekspordi-toetuste valdkonnas, vaatamata lühemat aegumistähtaega kehtestavate siseriiklike tollisätete olemasolule.

25 Selles suhtes tuleb meenutada, et oma olemuse ja ülesande tõttu ühenduse õiguse allikate süsteemis on määruse sätetel tavaliselt siseriiklikes õiguskordades vahetu mõju, ilma et siseriiklikel võimudel oleks vaja rakendusmeetmeid võtta (Euroopa Kohtu 17. mai 1972. aasta otsus kohtuasjas 93/71: Leonesio, EKL 1972, lk 287, punkt 5).

26 On tõsi, et määruste mõnede sätete puhul võib nende rakendamiseks siiski vaja olla liikmesriikide poolset rakendusmeetmete vastuvõtmist (Euroopa Kohtu 11. jaanuari 2001. aasta otsus kohtuasjas C-403/98: Monte Arcosu, EKL 2001, lk I-103, punkt 26).

27 Niisugune ei ole siiski olukord määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 puhul, mis, sätestades menetluse alustamise aegumistähtajaks neli aastat alates eeskirjade eiramise toimepanekust, ei jäta liikmesriikidele mingit kaalutlusõigust ega nõua nendepoolsete rakendusmeetmete vastuvõtmist.

28 Asjaolu, et valdkondade eeskirjades võib vastavalt määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 esimesele lõigule sätestada lühemaid aegumistähtaegu, mis ei või siiski olla alla kolme aasta, või et liikmesriigid võivad vastavalt sama artikli lõikele 3 kohaldada pikemaid tähtaegu, ei muuda küsitavaks nimetatud määruse artikli 1 lõike 1 vahetut kohaldatavust, eriti juhul, kui sellised erinormid valdkondlikes või siseriiklikes õigusaktides puuduvad.

29 Põhikohtuasja asjaolude toimumise ajal ei näinud ükski ühenduse valdkondlik säte põllumajandustoodete eksporditoetuste alal ette lühemat aegumistähtaega põhjendamatult saadud summade tagasimaksmiseks. Samuti nähtub toimikust, et ükski Austria õiguse säte ei näinud samas ajavahemikus ette pikemat kui nelja-aastast aegumistähtaega.

30 Handlbauer ja komisjon leiavad siiski, et määruse nr 2988/95 artikli 3 lõige 1 ei puuduta põhjendamatult saadud rahaliste soodustuste äravõtmist. Handlbaueri arvamuse kohaselt puudutab see säte üksnes eeskirjade eiramise eest määratavaid kriminaalkaristusi, samas leiab komisjon, et nimetatud säte hõlmab üksnes sama määruse artikli 5 alusel halduskaristusi puudutavaid meetmeid.

31 Selles suhtes tuleb meenutada, et määruse nr 2988/95 artikli 1 lõige 1 kehtestab „üldised eeskirjad ühenduse õiguse suhtes toimunud eeskirjade eiramise ühtse kontrolli ning haldusmeetmete ja -karistuste kohta" ja nagu nähtub nimetatud määruse kolmandast põhjendusest, on selle eesmärgiks „võidelda igasuguse ühenduste finantshuve kahjustava tegevuse vastu mis tahes alal".

32 Määruse nr 2988/95 artikli 3 lõige 1 sätestab menetluse alustamise aegumistähtaja, mis algab eeskirjade eiramise toimepanekust, mis vastavalt sama määruse artikli 1 lõikele 2 tähendab „ühenduse õiguse mis tahes sätte rikkumist ettevõtja tegevuse või tegevusetuse kaudu, mis kahjustab või kahjustaks ühenduste üldeelarvet või nende juhitavaid eelarveid kas otse ühenduste nimel kogutud omavahenditest laekunud tulu vähenemise või kaotamise või põhjendamatu kuluartikli tõttu".

33 Nagu täheldasid Austria ja Ühendkuningriigi valitsused, hõlmab see definitsioon nii tahtlikke kui hooletusest tulenevaid eiramisi, mille tulemuseks võivad vastavalt määruse nr 2988/95 artiklile 5 olla halduskaristused, kui ka eiramisi, mis toovad kaasa üksnes põhjendamatult saadud soodustuse äravõtmise vastavalt sama määruse artiklile 4.

34 Sellest järeldub, et määruse nr 2988/95 artikli 3 lõige 1 on kohaldatav nii nimetatud määruse artiklis 5 kui ka artiklis 4 viidatud ühenduste finantshuve ohustavate eiramiste suhtes.

35 Järelikult tuleb esimesele küsimusele vastata, et lühemat, kuid mitte alla kolmeaastast tähtaega sätestavate ühenduse valdkondlike eeskirjade või pikemat aegumistähtaega sätestavate siseriiklike õigusaktide puudumisel on määruse nr 2988/95 artikli 3 lõige 1 liikmesriikides vahetult kohaldatav, sealhulgas põllumajandustoodete eksporditoetuste valdkonnas.

**Teine küsimus**

36 Teise küsimusega tahab eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 kolmandat lõiku tuleb tõlgendada selliselt, et asjaomasele ettevõttele tollikontrollist teatamine kujutab endast sellist eeskirjade

eiramisega seotud juurdluse või kohtumenetluse toimingut, mis katkestab sama artikli lõike 1 esimeses lõigus sätestatud aegumistähtaja.

37 Handlbaueri arvamuse kohaselt nõuavad õiguskindluse ja õiguspärase ootuse põhimõtted, et üksnes eeskirjade eiramise kindlale kahtlusele rajanevad juurdluse või kohtumenetluse toimingud saavad katkestada aegumistähtaja vastavalt määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 kolmandale lõigule. Seevastu sama määruse artiklist 8 tulenevatel kontrollidel, mis hõlmavad vastavalt määrusele nr 4045/89 ettevõtetes läbi viidud inspekteerimisi, ei saa olla sellist mõju. Äärmisel juhul võivad need kontrollid viia aegumistähtaega katkestavate juurdluse või kohtumenetluse toimingute teostamiseni.

38 Austria valitsus on seisukohal, et antud asjas katkestas Handlbaueris läbi viidud inspekteerimine aegumistähtaja igal juhul vastavalt määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 kolmandale lõigule.

39 Komisjon leiab, et võimalike konkreetsete eiramiste tuvastamiseks määruse nr 4045/89 alusel läbiviidava kontrolli teade kujutab iseenesest aegumist peatavat toimingut. Määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 kolmas lõik ei nõua, et juurdlustoiming puudutaks konkreetset eiramist, kuna sellise eiramise olemasolu saab sedastada alles kontrolli tulemusel.

40 Selles suhtes tuleb rõhutada, et aegumistähtaegade ülesanne on üldiselt õiguskindluse tagamine (vt Euroopa Kohtu 15. juuli 1970. aasta otsus kohtuasjas 41/69: ACF

Chemiefarma *v.* komisjon, EKL 1970, lk 661, punkt 19). Nagu täheldas kohtujurist oma ettepaneku punktis 82 jj, ei oleks see ülesanne täielikult täidetud, kui määruse nr 2988/95 artikli 3 lõikes 1 sätestatud aegumistähtaega saaks peatada siseriiklike asutuste mis tahes üldise kontrollitoiminguga, millel ei ole mingit seost piisavalt täpselt piiritletud tehinguid puudutavate eiramiste kahtlusega.

41 Käeolevas asjas nähtub toimikust, et Handlbauerile määruse nr 4045/89 alusel läbiviidavast kontrollist teatamine käsitles lahutamatult kõiki 1996. aastal selle äriühingu poolt veise- ja sealihaturu ühise korralduse raames teostatud ekspordi-toiminguid. Selline teade, mis ei sisaldanud ühtki viidet piisavalt täpselt määratletud eiramiste kahtlustele, ei saanud sellisena 24. septembril 1996 antud toetuse tagasimaksmise aegumistähtaega katkestada.

42 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu kohustus on tuvastada, kas 20. detsembril 1999 teatatud kontrolli raames või selle järel teostatud siseriiklike ametnike edasised toimingud käsitlesid ühte või mitut spetsiifilist eiramist, mis olid seotud ekspordiga, mille eest kõnealune toetus oli antud, ja kas nende toimingute tulemusel võis nimetatud toetuse tagasimaksmise aegumistähtaeg katkeda.

43 Arvestades eeltoodut, tuleb teisele küsimusele vastata, et määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 kolmandat lõiku tuleb tõlgendada selliselt, et asjaomasele ettevõttele tollikontrollist teatamine kujutab endast sellist eeskirjade eiramisega seotud juurdluse või kohtumenetluse toimingut, mis katkestab sama artikli lõike 1 esimeses lõigus sätestatud aegumistähtaja ainult tingimusel, et tehingud, mille suhtes esineb eeskirjade eiramise kahtlus, on toiminguga piisavalt täpselt piiritletud.

## Kohtukulud

44 Euroopa Kohtule märkusi esitanud Austria ja Ühendkuningriigi valitsuste ning komisjoni kulusid ei hüvitata. Et põhimenetluse poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kulude jaotuse siseriiklik kohus.

Esitatud põhjendustest lähtudes

EUROOPA KOHUS (teine koda)

vastuseks Berufungssenat I der Region Linz bei der Finanzlandesdirektion für Oberösterreich'i 11. juuli 2002. aasta määrusega esitatud küsimustele otsustab:

1. **Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta artikli 3 lõige 1 on liikmesriikides vahetult kohaldatav, sealhulgas põllumajandustoodete eksporditoetuste valdkonnas, kui puuduvad ühenduse valdkondlikud lühemat — ent mitte alla kolmeaastast — aegumistähtaega sätestavad eeskirjad või pikemat aegumistähtaega sätestavad siseriiklikud õigusaktid.**

2. **Määruse nr 2988/95 artikli 3 lõike 1 kolmandat lõiku tuleb tõlgendada selliselt, et asjaomasele ettevõttele tollikontrollist teatamine kujutab endast sellist eeskirjade eiramisega seotud juurdluse või kohtumenetluse toimingut, mis katkestab sama artikli lõike 1 esimeses lõigus sätestatud aegumistähtaja ainult tingimusel, et tehingud, mille suhtes esineb eeskirjade eiramise kahtlus, on toiminguga piisavalt täpselt piiritletud.**

Timmermans Puissochet Cunha Rodrigues

Schintgen Colneric

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 24. juunil 2004 Luxembourgis.

Kohtusekretär

R. Grass

Teise koja esimees

C. W. A. Timmermans